

[Borghjerg.]
er ved Dyret, vil det vist i Regelen medføre, at eventuelle Liebhaveere giver sig til at undersøge Dyret endnu omhyggeligere, end de ellers vilde gøre det. Jeg har nu foretaget en ret omhyggelig Undersøgelse af dette Lovforslag, og jeg skal erkende, at hvis man lægger Vægten paa Ordet „skjulte“, saa kan jeg i og for sig godt give Ministeren Ret i, at skjulte Hensigter er der egentlig ikke, thi for den, der forstaar at læse og skønne, vil Hensigterne med dette Lovforslag egentlig være meget aabenbare og tydelige.

Jeg har allerede med Glæde erkendt og paaskønnet, at Ministeren gaar over til den lige Valgret, ikke blot politisk, men ogsaa lokalt — for første Gang i Venstres Historie —, hvad enten det nu faar praktisk Betydning eller ej. Det er et Fremskridt, som jeg i høj Grad anerkender, og som Partiet bare skulde have gjort for 20 Aar siden — saa havde meget set anderledes ud ogsaa for Partiet selv. Man er nu kommet til den Opfattelse, som er den rigtige, og som jeg altid har hævded, at de to Hensyn, som Grundloven kræver iagttaget, Hensynet til Befolkningstætheden og Hensynet til Vælgertallet, nu er blevet to Hensyn, der trækker hver i sin Retning og altsaa ophæver hinanden. Man kunde med andre Ord i Aarene efter 1905 lige saa godt være blevet staaende ved den gamle Ordlyd: at Valgkredsene skulde fastsættes paa Grundlag af Folketallet, men man hævdede den Gang fra Venstres Side, med Hænder og Fødder, med Nøb og Klør, at der skulde tages Hensyn til Befolkningstætheden, at Vestjylland f. Eks. skulde være meget stærkere repræsenteret end Hovedstaden og Byerne, og saa lykkedes det jo gennem uendelige Vanskeligheder og langvarige Forhandlinger at faa det Kompromis gennemført, at der skulde tages en vist Hensyn til Befolkningstætheden — den matematiske Formel fra 1906—07—08, som man ogsaa kan finde Udtryk for i de Tabeller, der ledsager dette Lovforslag. Men samtidig vilde man fra Venstres Side ogsaa tage Hensyn til Vælgertallet, og det havde vi fra vor Side ikke noget imod, idet vi kunde forudse og ogsaa forudsige, at dette Hensyn vilde trække lige i den modsatte Retning.

Og nu fremgaar det af Tabellerne paa overordentlig slaaende Maade, at disse to Ting trækker netop lige stærkt til hver sin Side. Tager man Hensyn til Befolkningstætheden, skulde Hovedstaden have 2 Mandater mindre, og tager man Hensyn til Vælgertallet, skulde den have 2 mere; tager man Hensyn til begge Dele, skal den have det, den nu faar: 16 Kredsmandater i Overensstemmelse med Folketallet. Og saaledes er det over hele Linien.

Jeg sætter altsaa megen Pris paa, at Venstre nu vil gennemføre Lighedsprincippet, det paaskønner jeg oprigtigt, selv om jeg maa beklage, det vil sige, selv om naturligvis Venstre bør beklage, at denne Bøjen sig for Lighedsprincippet er kommet en lille Menneskealder for sent.

Men ser man nu Lovforslaget efter i Enkelthederne, finder man jo mærkelige Ting. Selv om man nu bøjer sig for Lighedsprincippet, og gør det baade ved Enkeltmandskredsens Fordeling og ved Fordelingen af Tillægsmandaterne, baade de første 25, der skal fordeles til Omraader, og de sidste 15, der skal fordeles landsmæssigt, kommer man dog ved den Deling i Omraader, som man foretager, til at begunstige Partiet Venstre. Venstre vil, hvis denne Valglov vedtages og føres ud i Livet, faa 2 Mandater for meget — det vil sige, naar vi regner Færøerne med, og det bør man jo, faar det 3 Mandater for meget — og det paa Bekostning ikke af Socialdemokratiet, men paa Bekostning af de Konservervative og de Radikale, som hver faar 1 Mandat for lidt.

Nu kan man jo sige, at det er ikke værre end under den nuværende Valglov, og det maa jeg erkende, at for saa vidt staaer de, der forsvare den nuværende Valglov, nu noget svagere, en lille Smule svagere, end de stod i 1923. Da kunde vi nemlig med Rette sige, at ved alle de Valg, vi havde haft, de tre Valg i 1920 og det i 1924, havde den nuværende Valgordning vist sig fuldt ud tilstrækkelig til at give fuld Repræsentation. Det kan vi desværre ikke længere sige, idet det jo ved det sidste Valg den 2. December 1926 viste sig, at Venstre fik 4 Mandater for meget, Socialdemokratiet 2 for lidt, de Radikale og de Konservervative hver 1 Mandat for lidt. Det er jo en Mangel